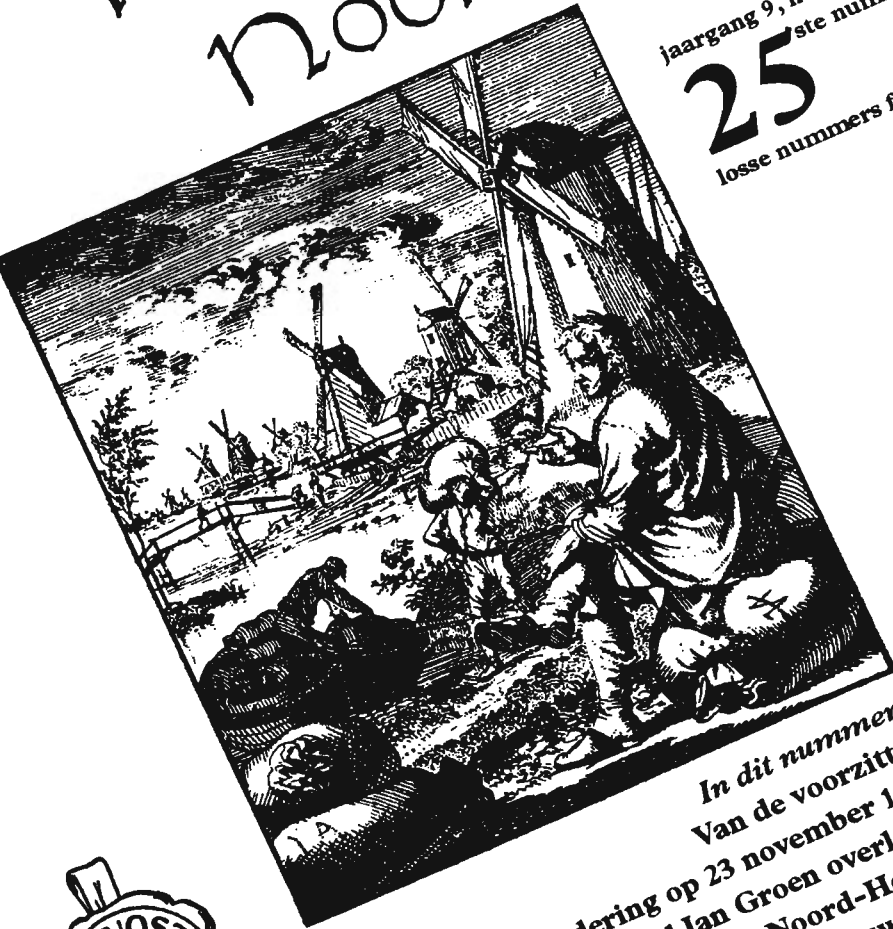

Hollands Noorderkwartier

jaargang 9, nummer 4, november 1995
ste nummer

25

losse nummers f 2,50

In dit nummer:
Van de voorzitter
Extra ledenvergadering op 23 november 1995
Bestuurslid Jan Groen overleden
Helpdesk-medewerkers Noord-Holland
Nieuws van uw CALS
HNK Kwartierstatenboek deel 4
Rubriek: Vraag en Antwoord
Regionaal bronnennieuws
Geworteld in de bodem

Inhoud

- 109 Van de voorzitter
- 110 Extra ledenvergadering op 23 november 1995
- 110 Foutje in demoversie van PRO-GEN
- 111 Bestuurslid Jan roen overleden
- 112 Een cursus telefoneren
- 113 Helpdesk-medewerkers Noord-Holland (lijst)
- 114 Nieuws van uw CALS
- 114 Bijbel voor huisgezinnen
- 115 HNK en het 50-jarig bestaan van de NGV
- 115 Genealogische Centra van de Mormonen
- 116 Nieuws van de HNK-bibliotheek
- 117 HNK Kwartierstatenboek deel 4
- 118 Vraag en Aanbod
- 121 Regionaal bronnennieuws
- 125 Wm Telman ¼ dag à 26 st.
- 126 Geworteld in de bodem
- 127 Boekbespreking: Trouwen in Mokum
- 128 Evenementen-agenda

Op het omslag:

Jan Luiken (1649-1712) en zijn zoon Caspar maakten in de 17e eeuw vele duizenden geëtste prenten van uiteenlopende onderwerpen. In 1694 gaven zij in eigen beheer een boek uit, genaamd *Het Menselijk Bedrijf*, bestaande uit '100 Kopere Plaetjes van Ambachten, Konsten, Hanteeringen en Bedryven, met Versen toegepast op het Gemoet'. De prenten werden wereldberoemd en zijn speciaal voor de genealogen ingescand en op diskette verkrijgbaar. Afgebeeld is *De Molenaar*.

Data van inlevering kopij en verschijning HNK Afdelingsblad:

Nummer 26: kopij vóór 1 december 1995; verschijnt in januari 1996

Nummer 27: kopij vóór 1 maart 1996; verschijnt in april 1996

Colofon

Hollands Noorderkwartier is een uitgave van de gelijknamige afdeling van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) en verschijnt drie à vier keer per jaar. NGV-leden, ingedeeld als lid van HNK, ontvangen het blad gratis thuis. NGV-leden buiten het verzorgingsgebied van HNK kunnen zich als 'bijkomend' lid van HNK opgeven bij de secretaris van de NGV (postbus 976, 1000 AZ Amsterdam); de daarvoor geldende contributie-toeslag ad f 12,- per jaar wordt centraal door de NGV geïnd. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van f 15,- per jaar, te storten op Postbankrekening 108334 t.n.v. Hollands Noorderkwartier NGV te Oudorp, onder vermelding van 'abonnement HNK-afdelingsblad'.

© 1995 NGV Amsterdam, afd. Hollands Noorderkwartier.

Oplage: 750 exemplaren. Vormgeving en zetwerk: Redactie HNK. Druk: Gerja, Waarland.

De inhoud van ingezonden stukken valt buiten de verantwoording van de redactie.

Artikelen kunnen door de redactie worden aangepast. Over plaatsing beslist de redactie.

Van de voorzitter

Dit is de eerste keer dat ik mij door middel van deze rubriek tot u wend. Ik hoop u voortaan in elke editie van ons afdelingsblad op de hoogte te houden van de (bestuurlijke) activiteiten binnen onze afdeling.

In de periode tussen het vorige en dit nummer van het afdelingsblad heeft onze afdeling afscheid moeten nemen van ons gewaardeerd bestuurslid en onze vriend Jan Groen die op veel te jonge leeftijd is gestorven. Voor een postume waardering en dank verwijs ik u met ontroering naar de elders in dit blad opgenomen tekst die bij zijn afscheid in het crematorium te Velsen/Driehuis door mij is uitgesproken. Roos, nogmaals veel sterkte bij dit grote verlies.

Tropenzomer

De vakantieperiode 1995 ligt alweer geruime tijd achter ons en de activiteiten van onze vereniging zijn weer volledig opgepakt. Van diverse leden weet ik dat zij, ondanks de bijna tropische weersomstandigheden van afgelopen zomer, de nodige tijd gereserveerd hadden om naast hun vakantiebezigheden ook onderzoek te verrichten. Ik hoop dat de verwachtingen zijn beloofd. Voor diegenen onder u die hun vakantie op een andere wijze hebben besteed, hoop ik uiteraard ook dat het datgene gebracht heeft waarnaar verlangd werd.

Van het bestuur

Het bestuur heeft gedurende deze periode niet stilgezeten, zij het dat de activiteiten op een zomers pitje waren gezet. In de laatst gehouden bestuurvergadering is verdere invulling gegeven aan de te houden lezingen en bijeenkomsten voor de tweede helft van 1995. Er is ook een eerste aanzet gegeven voor de tijdstippen en de inhoud van de te houden afdelingsbijeenkomsten in 1996.

Het bestuur heeft zichzelf vastgeprikt op een vast vergaderschema om hiermee op een meer zakelijke manier dingen te kunnen aanpakken en ter verdere verwezenlijking van het plan 'Idee 2002'. Graag verwijs ik u naar de elders in dit blad opgenomen agenda waarin het vergaderschema van het afdelingsbestuur is opgenomen. Mocht u van mening zijn dat bepaalde onderwerpen binnenkort in een beruursvergadering aan de orde moeten komen, dan kunt u dat kenbaar maken bij onze secretaris die dan zal trachten dit in de agenda van een der eerstkomende vergaderingen op te nemen.

Werkgroepoverleg

Op 27 juli 1995 had het bestuur een bijeenkomst met de Werkgroep Afdelingsblad (redactieleden en verspreiders) in het ontmoetingscentrum 'de Blijde Mare' te Alkmaar. Doel van deze bijeenkomst was om elkaar te ontmoeten en afspraken te maken met betrekking tot de werkwijze van de gehele werkgroep. In eerste instantie leek het erop dat niet iedereen even gelukkig was met een nieuwe methode van werken. Nadat ieder die daaraan behoefte had, zijn zegje had gezegd, zijn er in goede harmonie afspraken gemaakt met de direct betrokkenen om nader overleg te plegen ter bevordering van de produktie en de wijze van verspreiding.

Extra ledenvergadering

Door het overlijden van Jan Groen zijn vacatures ontstaan in het afdelingsbestuur en bij de Werkgroep ComputerGenealogie HNK.

Door het bestuur is met een aantal kandidaten overleg gepleegd om in de diverse vacatures te voorzien. Ik verwijs graag naar de elders in dit blad opgenomen aankondiging van de extra ledenvergadering op donderdag 23 november aanstaande.

Tenslotte kan ik u melden dat het bestuur op dit moment in overleg is met een aantal andere verenigingen – ook actief op het gebied van historie – om te bezien in hoeverre er sprake kan zijn van enige vorm van samenwerking.

Ad J.C. Boogaarts, voorzitter

Extra ledenvergadering op 23 november 1995

Op donderdag 23 november 1995 zal op de afdelingsbijeenkomst in het restaurant van de 'Hoornse Vaart' om 20.00 uur een extra ledenvergadering worden gehouden in verband met enkele mutaties in het afdelingsbestuur. Deze mutaties zijn ontstaan door het overlijden van de heer J.L. Groen, die de dubbel-functie van vice-voorzitter en penningmeester bekleedde.

Het afdelingsbestuur stelt de verkiezing voor van mevrouw P.L.M. Greijer-Gürsch uit Heiloo, die zich beschikbaar heeft gesteld voor de functie van penningmeester.

Als lid van het afdelingsbestuur wordt voorgesteld de heer H. Remiëns uit Heerhugowaard, thans reeds werkzaam als coördinator van de Werkgroep ComputerGenealogie.

Eventuele tegenkandidaten kunnen ingevolge artikel 27 van de statuten worden ingediend door schriftelijke en ondertekende opgave aan de secretaris van HNK, de heer J. van Charldorp, Oesdommerveen 42, 1851 RX Heiloo. De kandidaatstelling dient te geschieden door tenminste vijf leden van de afdeling.

Het bestuur

Vergaderschema Afdelingsbestuur HNK

16 november 1995	Bestuursvergadering
7 december 1995	Bijeenkomst met de Wg Bronontsluiting i.o.
25 januari 1996	Bestuursvergadering

Foutje in demoversie van PRO-GEN

Door een foutje van de *Werkgroep ComputerGenealogie HNK* is er een verkeerde demoversie van het genealogieprogramma PRO-GEN in omloop gekomen. Met nadruk willen wij u erop wijzen dat het geen fout in het pakket PRO-GEN is, maar dat het slechts de door *onze* werkgroep verspreide demoversie betreft.

Inmiddels hebben wij van Johan Mulderij, één van de makers van PRO-GEN, een juiste demoversie ontvangen. Iedereen die bij ons de foutieve demoversie heeft gekocht, kan die diskette – uiteraard gratis – omwisselen voor de correcte versie. Voor het ontstane ongemak bieden wij u onze excuses aan.

*Henk Remiëns, Heerhugowaard
Coördinator Werkgroep ComputerGenealogie*

Bestuurslid Jan Groen overleden

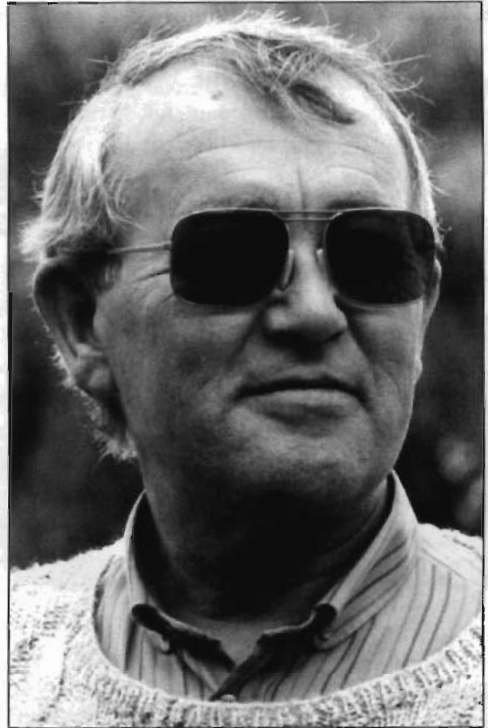
Op maandag 19 juni 1995 bereikte het bestuur het bericht van het toch nog vrij plotselinge overlijden van ons bestuurslid de heer J.L. Groen. Bij zijn afscheid in het crematorium te Velsen/Driehuis op vrijdag 22 juni waren veel leden van onze afdeling aanwezig. Tijdens de gehouden plechtigheid is door de afdelingsvoorzitter, de heer A.J.C. Boogaarts, de nu volgende tekst uitgesproken die goed weergeeft hoe Jan binnen 'zijn' vereniging werd gewaardeerd.

'Nog maar zo'n korte tijd terug zijn wij op de hoogte gesteld van de uitzichtloze situatie waarin Jan zich bevond. Nu, een heel korte periode daarna, zijn wij hier met ons allen bij elkaar om afscheid van hem te nemen.

Wij van de Nederlandse Genealogische Vereniging, afdeling Hollands Noorderkwartier, willen op dit moment stilstaan bij dit afscheid van onze Vice Voorzitter en Penningmeester. Door zijn activiteiten maakte hij zich een zeer gewaardeerd bestuurslid en vriend.

Vanaf het moment dat hij toetrad tot het bestuur heeft hij zich met veel toewijding ingezet voor de uitbouw van onze vereniging. Geen vraag was te veel; hij deed alles voor de vereniging, vaak zelfs zonder dat anderen dat wisten, was hij voor ons in de weer. En voor adviezen was hij altijd bereikbaar. Zijn visie op allerlei zaken rolde steeds – gevraagd of ongevraagd – over de tafel. Niet iedereen was daar altijd even gelukkig mee, maar dat wist hij zelf ook wel. Het is, zoals zijn echtgenote Roos me een dezer dagen nog zei, 'het was een echte regelneef'. Maar ik weet dat hij het allemaal deed in het belang van onze vereniging.

Zo heeft hij zich naast zijn taak als bestuurslid ingezet als coördinator voor de Werkgroep ComputerGenealogie. En ik weet dat hij daar op handen werd gedragen. En dat kwam zeker niet omdat hij alles maar goed vond. Neen, het kwam vooral omdat hij zijn mening niet onder stoelen of banken stak; men wist wat men aan hem had. Hij had voor een ieder een oor en

was in alles een steun. 'Hij ging ervoor', zoals men dat heden ten dage uitdrukt.

Toen ikzelf toetrad tot het bestuur vond ik vrijwel onmiddellijk in hem, naast een perfect bestuurslid, een goede persoonlijke vriend.

Bij mijn verkiezing in het voorjaar tot voorzitter van deze afdeling was ik erg blij met de instemming van de overige leden van het bestuur en Jan's bereidheid het vice-voorzitter-

schap op zich te nemen. Meer nog, toen wij door omstandigheden in de problemen kwamen met de functie van penningmeester, deed hij dat er, ondanks zijn persoonlijke sombere toekomstverwachting, gewoon even bij in het belang van de vereniging.

Nu, enkele maanden later, stel ik vast dat wij in die korte periode veel samen hebben gedaan. Jan bleef, ondanks zijn snel slechter wordende gezondheid, steeds mede initiëren tot op het laatst. Kwam ik steeds wekelijks bij hem op bezoek – en vooral de laatste tijd meer op *vriendenbezoek* dan om te besturen – zijn belangstelling bleef voornamelijk gericht op verenigingszaken en hij maakte het privégeel

– als ik niet uitkeek – daaraan totaal ondergeschikt. Ik hoop dat wij al datgene waarvoor Jan zich mede heeft ingezet, in de toekomst kunnen realiseren, om hem op die manier te waarderen.

Het overlijden van Jan zal bij vele leden een grote leegte achterlaten. Hij zal bij onze vereniging in gedachte blijven. Bij mij persoonlijk zal onze in korte tijd opgebouwde vriendschap in gedachten blijven voortbestaan. Jan, bedankt voor alles!

Vanaf deze plaats wens ik Roos en Jan's familie veel sterkte bij het dragen van dit grote verlies.'

Ad Boogaarts

Een cursus telefoneren

Dat klinkt raar: een cursus telefoneren; dat kan toch iedereen! Kunt u zich voorstellen dat er een tijd komt dat een cursus omgaan met de computer net zo vreemd in de oren klinkt als nu een cursus telefoneren? Kunt u zich voorstellen dat u met een lading nieuwe gegevens terugkomt van een bezoek aan een archief en dan niet uw kaartenbakje pakt, of een van de vele mappen in de kast, maar gewoon de computer aanzet en uw gegevens vastlegt?

Marianne Teunis, Sint Pancras

Natuurlijk kunnen genealogische gegevens prima opgeborgen worden op papier, keurig gerangschikt in mappen in de kast. Alle personen waarvan gegevens bekend zijn, krijgen eventueel een nummer, om wat ordening in de grote hoeveelheid gegevens te brengen, of worden alfabetisch geordend. Wel lastig als je besluit om naast een kwartierstaat ook een genealogie samen te stellen van je familienaam. De nummering klopt dan niet erg meer. En dan die acht verschillende Jan Pietersz Bakker, die misschien ook wel in de genealogie horen...

Misschien speelt u met de gedachte ooit voor uw nazaten een mooi boekje achter te laten waarin alle gegevens verwerkt staan die u zo bloedig in de archieven bij elkaar hebt gesprokkeld. Maar ja, een stapel fotokopieën van alle blaadjes of kaartjes die u hebt gemaakt, is nou ook niet echt wat u wilt.

Dus toch maar een computer ingeschakeld?

Veel mede-leden van uw afdeling zijn u al voorgegaan en zetten hun gegevens nu – vaak met behulp van een genealogieprogramma – in de computer. Met behulp van een tekstverwerker verfraaien ze een uitdraai van hun gegevens. Trots tonen ze aan hun familie en

kennissen wat het resultaat is van hun gezwogen voor hun hobby de genealogie.

Hebt u ook wel eens met de gedachte gespeeld om toch ook maar de computer te gaan gebruiken bij het vastleggen van al uw gegevens, maar weet u er te weinig van of vindt u het gewoon een beetje eng, zo'n apparaat? Kom dan vooral op donderdag 18 januari 1996 naar de speciale computeravond van uw afdeling. De **Werkgroep ComputerGenealogie HNK** zal uitgebreid aandacht geven aan deze beginnende computergebruikers door middel van een informatieve lezing.

Vele helpdesk-medewerkers zullen aanwezig zijn om uitgebreid op uw vragen in te gaan. Voor de genealogen onder u die zich al in het computer-avontuur hebben gestort, zal uitgebreid voorlichting worden gegeven over de mogelijkheden van het bulletin board, het gebruik van de scanner, en nog veel meer.

Natuurlijk worden er – zoals op elke afdelingsbijeenkomst – weer verschillende genealogie-programma's gedemonstreerd. Kom dus vooral op **donderdag 18 januari 1996** naar de Hoornse Vaart. Vanaf 19.00 uur staan wij met z'n allen voor u klaar!

Helpdesk-medewerkers Noord-Holland

Coördinatie:	Marianne Teunis	B.B.S.	Computer	Contactdienst	dBase	GensData/D90	GD/Klapper	Haza-Data	Lay-out	MS-Dos	Pro-Gen	Ventura	WordPerfect
Contact-personen:													
Den Helder:	Cees Paarlberg												
Hoorn:	Gerard Böke												
Zaanstad:	Femia de Ridder												
Don Arnoldus, Oudkarspel	0226-312218 *					●	●		●		●	●	
Gerard Böke, Zwaag	0229-237620										●		
Piet Genee, Heemskerk	0251-236847 *				●					●			●
Ria de Graaf, Heiloo	072-5332855 *							●					●
Onno Lotgering, Alkmaar	072-5129389 *							●		●			●
Henk Min, Bergen	072-5897130				●								●
Cees Paarlberg, Den Helder	0223-621261										●		
Roel Pannenburg, Heerhugowaard	072-5710048 *	●	●	●				●		●			
Johan Robert Poot, Alkmaar	072-5623692	●											
Femia de Ridder, Wormerveer	075-5280884 *							●					
A. Romeijnders, St Maartensbrug	0224-561595 *					●	●						●
Marianne Teunis, St Pancras	072-5642003 *							●	●				●
Rob Verseijden, Heerhugowaard	072-5715709		●										
Harry Zellerer, Uitgeest	0251-312756					●							

De personen die met een * zijn gemarkeerd, zijn ook bereid om algemene vragen van beginnende genealogen te beantwoorden. Op elke afdelingsbijeenkomst van HNK is de helpdesk altijd aanwezig.

Nieuws van uw CALS

Het centraal bestand van de Contactdienst wordt groter en groter. Steeds meer leden (en niet-leden) van de NGV sturen gegevens in van families uit hun genealogie met de daarbij horende plaatsen en tijdvakken.

Roel Pannenburg, Heerhugowaard

Het is mijn taak als CALS (Coördinator Afdelings-Leden-Service) de ingezonden gegevens te controleren en zo nodig te corrigeren naar de normen zoals die gelden voor het centraal bestand van de Contactdienst. Om al die gegevens in mijn computer te kunnen 'huisvesten' heb ik een tweede *harddisk* nodig.

Voor het veiligstellen van de gegevens wordt regelmatig een *backup* gemaakt, een kopie van alle gegevensbestanden. Natuurlijk kan zo'n kopie worden gemaakt op een serie diskettes, maar het is makkelijker om hiervoor een *tape-streamer* te gebruiken, een soort bandrecorder voor de opslag van computerbestanden. Het dan niet meer nodig steeds van diskette te wisselen; er gaan namelijk zeer veel gegevens op een enkele *tapestreamer-cassette*.

Nadeel van het inbouwen van een *tape-streamer* in mijn computer is, dat één diskettestation z'n plaatsje zal moeten afstaan voor het nieuwe apparaat. Helaas zal mijn 5,25 inch diskdrive het moeten ontgelden. In het vervolg kan ik alleen nog maar 3,5 inch diskettes verwerken op mijn computer. De meeste computers hebben vandaag de dag een diskettestation waarin 3,5 inch diskettes kunnen worden verwerkt, dus ik verwacht dat een en ander weinig problemen zal opleveren.

Mag ik u bij deze oproepen uw gegevens aan mij op te sturen? Dat kan in de vorm van formulieren (bij mij verkrijgbaar) of als GCI-bestand op diskette. Ook kan een GedCom-bestand worden ingeleverd; met het hulpprogramma GED2GCI van Ton de Goijer kan dit worden geconverteerd naar een GCI-bestand.

Op elke afdelingsavond kan bij de heer C. Wierdeman Molendijk het laatste bestand van de Contactdienst NGV worden geraadpleegd. Via de ledenlijst van de NGV kunt u dan in contact treden met medeleden die mogelijk aanvullingen hebben voor uw genealogisch onderzoek. Uw gegevens kunt u zenden aan: Van Microplaan 22, 1701 AX Heerhugowaard, telefoon 072-5710048.

Bijbel voor huisgezinnen

In 1841 werd door de Erven Doorman en J.D. Steuerwald te 's-Gravenhage een 'Bijbel voor huisgezinnen' uitgegeven en gedrukt 'ter Boek- en Steendrukkerij van J. de Lange, te Deventer, 1841'. De bijbel begint met een 'lijst van inteekenaren' die mogelijk iemand op het spoor kan zetten naar zijn voorouders. Voor wat betreft Hollands Noorderkwartier zijn in de lijst de volgende namen vermeld: *Alkmaar*: J.H. Ackermans, P. Bruinvis Cz, H. Coster (29 exemplaren), P. Dorreman, D.N. van Elten, Fokke, A.H. Gouwe (2 exempla-

ren), G. de Groot, C.J. Hellingswerff, C. Koeman, mr W.H. Mulock Houwer, J. Nuhout van der Veen, G.H. Ouwens, J. Prins, J.J. Schaap, J. Scheltus, J. Schut, W. Schut, wed. T.H. Ukena, W. Veen, L. Veer, J. Vermeer, Joh. Vermeer, H.J. van Vloten (2 exemplaren), P. de Wit.

Schagerbrug: I.C. Honigh, wed. J.C. Honigh (3 exemplaren).

Bedijkte Schermer: L.C. van der Meulen.

Zijpe: G. Blaauwboer, J. Bodisco.

R. Waalewijn, Bergen

HNK en het 50-jarig bestaan van de NGV

Zoals u al in *Gens Nostra* hebt kunnen lezen, zal volgend jaar het 50-jarig bestaan van de NGV worden gevierd in Utrecht met een grote informatieve manifestatie in de Beatrixhal van het Jaarbeurscomplex. Deze manifestatie wordt gehouden onder de naam: *Genealogische Adviesdag*.

W.J. Hermanus-Schipper, Alkmaar

Alle afdelingen van de NGV zijn uitgenodigd voor deze manifestatie een bijdrage te leveren. Tijdens het gezamenlijke overleg van de Noordhollandse afdelingen is gekozen voor het thema 'water'. Er waren twee plannen:

1. Alle Noordhollandse afdelingen zullen een inventarisatie maken van de waterschapsarchieven die er in de archieven binnen hun afdeling aanwezig zijn. Bekeken wordt ook welke gedeelten hiervan bruikbaar zijn en genealogisch interessant zijn om voor het jubileum uit te werken. Voor onze afdeling zijn er bijvoorbeeld lijsten van kiesgerechtigden van de waterschappen uit te werken.
2. Elke Noordhollandse afdeling werkt zelf nog een speciaal onderwerp uit dat kenmerkend is voor het gebied. Voor onze afdeling is gekozen voor het Noordhollands kanaal. We willen een overzichtelijke verzameling maken van alle bronnen, boekwerken, lijs-

ten, en dergelijke, die er van het Noordhollands kanaal zijn. Dit materiaal kunnen we dan volgend jaar op de *Genealogische Adviesdag* tonen, zo mogelijk aangevuld met gegevens die nog niet beschikbaar waren.

Er is dus werk aan de winkel het komend half jaar. Voor het eerste plan zoeken we mensen die de komende maand circa tien middagen willen meehelpen met het uitwerken van de kiezerslijsten in het Regionaal Archief Alkmaar. Voor het tweede plan vragen wij medewerking van *alle* leden. Graag ontvangen we schriftelijk uw kennis, vondsten, materiaal over het Noordhollands kanaal. Als u een goed idee hebt welke bron er nog uitgewerkt kan worden, horen we dat graag. Personen die willen meewerken om alles te ordenen... van harte welkom!

Coördinatieadres: mw W.J. Hermanus-Schipper, Wipmolen 10, 1823 GB Alkmaar, telefoon 072-5154716 (na 17.00 uur).

Genealogische Centra van de Mormonen (alleen na telefonische afspraak)

Amsterdam: Zaaiersweg 17, telefoon 020-6944990 (cd-rom).

Apeldoorn: Boerhavestraat 62, telefoon 055-5211179 (cd-rom).

Den Haag: Leersumstraat 11, telefoon 070-3211156, privé 070-3824300 (cd-rom).

Groningen: Paterswoldseweg 531, telefoon 050-257608, privé 050-5566575.

Heerlen: Hesseleplein 26a, telefoon 045-5717863, privé 045-5411621/5741584 (cd-rom).

Den Helder: Texelstroomlaan 4, telefoon 0223-623074, privé 0223-634702 (cd-rom).

Leeuwarden: Sophialaan 3, telefoon 058-2135361, privé 058-2667723 (cd-rom).

Rotterdam: Oosteinde 73, telefoon 010-4149883 (cd-rom).

Utrecht: Prinses Irenelaan 51a, telefoon 030-2444218.

Nieuws van de HNK-bibliotheek

Onze bibliotheek is weer verrijkt met enkele nieuwe aanwinsten die we ten geschenke kregen van de diverse auteurs, waarvoor natuurlijk hartelijk dank. De boeken zijn op de afdelingsavonden ter inzage en de meeste kunt u te leen krijgen tot aan de volgende bijeenkomst (alleen voor leden van HNK).

H.P.H. Zonneveld-Aupers, Alkmaar

Stamboom van het geslacht Ve(e)ken

De stamboom is door Cees Smit beschreven en behandelt de geschiedenis van de katholieke familie Ve(e)ken in de periode 1700-1795. Het is een echte Westfriese familie met veel kinderen. Het boek bevat stukjes familiegeschiedenis, veel foto's en bidprentjes. Het telt 156 bladzijden en heeft een namenindex.

Het geslacht Van der Schui(j)t

Schrijver is de heer J.J. van der Schuit uit Alkmaar. Deze genealogie gaat terug tot in de eerste helft van de achttiende eeuw. De schrijver is uitgebreid ingegaan op de stamplaats Werkendam in Noord-Brabant. De personen en levensomstandigheden worden beschreven als een boeiend verhaal; het is geen dorre opsomming van feiten. Het boek zit in een losse band en wordt dan ook regelmatig aangevuld. Belangstellenden kunnen het boek bij de schrijver kopen door f 50,- (inclusief verzendkosten) over te maken op girorekening 4285797 t.n.v. J.J. van der Schuit, Haydnlaan 37, 1817 GP Alkmaar, onder vermelding van 'Het geslacht Van der Schui(j)t'.

Van Ingen Schenau

Door mr F. van Ingen Schenau en A.L. van Ingen Schenau. Een genealogie met feiten en verhalen uit het leven van een Nederlandse familie van 1759 tot heden. De stamvader is Antonius Schönau, geboren in Lückerhausen en militair aldaar. De generaties volgen elkaar

op tot in Nederland. De losbladige uitgave is heel interessant met foto's, familiebescheiden, fragmenten van brieven, enzovoort. Kortom, een prachtig, boeiend en leesbaar kijkboek.

100 jaar Kunst na Arbeid

De auteurs W. Koeman en J. Marsman sr schreven dit boekje ter gelegenheid van het eeuwfeest van deze fanfare uit Zuid-Scharwoude, opgericht in 1895. Het boekje telt 79 bladzijden en bevat programma's en voorvallen uit de geschiedenis van de vereniging. Er staan veel foto's in en namen van de leden.

Genealogie Waalewijn-Walwein

Een GensData/D90-uitdraai in een snelhechter, samengesteld door R. Waalewijn uit Bergen (NH). Een genealogie vanaf ca 1580 die zijn oorsprong vindt in Leiden. De genealogie is bijgewerkt tot heden. Helaas is er geen index bij maar 'die volgt nog', beloofde de auteur.

Van mw Klomp kregen wij vijf jaarboekjes van de gereformeerde kerk. Deze boekjes van de jaren 1984, 1985, 1987, 1988 en 1989 bevatten plaatsnamen en namen van dominees die in deze jaren hun standplaats hadden in alle gereformeerde kerken in Nederland. Als laatste boek ontvingen we het derde kwartierstambboek van Amsterdam en omstreken.

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik u te wijzen op mijn verhuizing naar Alkmaar. Mijn nieuwe adres luidt: Westfriesepad 9, 1823 BZ Alkmaar, telefoon 072-5128124.

HNK Kwartierstatenboek deel 4

In april van dit jaar verscheen het vierde deel in de serie kwartierstatenboeken van onze afdeling Hollands Noorderkwartier. De tot standkoming heeft de nodige voeten in de aarde gehad en ging gepaard met enige vertraging.

D.P. Arnoldus. Oudkarspel

Onze Werkgroep Kwartierstatenboeken wilde deze uitgave in een nieuw jasje steken, hiertoe geïnspireerd door het fraaie kwartierstatenboek van onze zuster-afdeling Koggenland. Allerlei technische oorzaken hebben de vertraging tot gevolg gehad en ervoor gezorgd dat een deel van de plannen – het illustreren van het boek met enkele foto's – in deze uitgave niet kon worden verwezenlijkt. Dat is sneu voor de samenstellers en de inzenders, maar de genealogische waarde van het boek wordt er gelukkig niet door tekort gedaan. Volgende keer beter, zullen we maar denken.

Vertoont de buitenkant van het boek nog overeenkomst met de eerdere drie delen, de binnenzijde heeft wat betreft de vormgeving een grote verandering ondergaan. Er is gewerkt met twee kolommen, hetgeen aanzienlijk ruimte bespaart omdat een kwartierstaat nu eenmaal dikwijls zeer korte tekstregels bevat. Het boek is daardoor dunner (99 bladzijden, inclusief de index) maar bevat toch een vergelijkbare hoeveelheid informatie als zijn voorgangers. Bij toepassing van een iets kleinere letter zou dit effect nog sterker worden, zonder dat de korte regellengte storend werkt bij het lezen.

Het boek bevat een groot aantal inzendingen van afdelingsleden, resulterend in een tiental kwartierstaten van zeer verschillende herkomst. In tegenstelling tot de vorige delen zijn niet meer symbolen gebruikt voor de aanduiding van een gebeurtenis, maar standaardafkortingen zoals geb., ged., tr., overl. en begr.

Het mes snijdt daarmee aan twee kanten: het boek wordt ook voor minder genealogisch onderlegden leesbaar en men kan als basis de computeruitdraai van één van de genealogische pakketten gebruiken.

Om een indruk te krijgen van de namen die in dit boek voorkomen, geven we in telegramstijl de familienamen van de derde generatie van elke kwartierstaat: Gomes, Stam, Sparenburg, de Vos; Groen, Pieters, Rosenhart, Ruijzenaars/Ruijsenaars; Luppens, Endema, Bakker, Durkema; Nomens, Warnaar, Pauli, van Aans; de Boer, Kramer, Bakker, Post (voornamelijk Urkers in deze kwartierstaat met veel kwartierherhaling vanwege de isolate lokatie); Dinkla, Blom, Plas, Sterk; Kikkert, Grin, Kostelijk, Meijer; Ludeke (oorspr. Lüdecke uit Hofgeismar, Duitsland), Keeman, Schermerhorn, Schermer; Stavenuiter, de Goede, Bakker, Jol; Hoogland, Heere, Wekema, Strijk.

Het boek is te koop voor f 22,50 op elke afdelingsbijeenkomst van HNK. Het wordt u franco thuisgestuurd bij betaling van f 28,- (incl. verzendkosten) op girorekening 108334 t.n.v. Hollands Noorderkwartier NGV te Oudorp onder vermelding van 'KB-4' en uw NGV-lidnummer of uw volledige adres.

Leden van onze afdeling die het resultaat van hun onderzoek in het volgende deel van deze serie geplaatst zouden willen hebben, kunnen contact opnemen met mw A. van Koersveld-Groeneboom, Breedelaan 57, 1851 MB Heiloo, telefoon 072-5334210. Ook (en vooral) uitbreidingen op reeds geplaatste kwartierstaten zijn welkom.

Vraag en Antwoord

Het loopt nog geen storm bij deze rubriek. Zijn de leden/lezers van Hollands Noorderkwartier een beetje ingeslapen? Hebt u helemaal geen vragen meer bij uw genealogisch onderzoek? Of is er helemaal geen tijd meer om even een onderzoekje te doen voor een medelid als u toch moet wachten op een archiefstuk uit het depot? Kom op, dames en heren, laat u niet kennen en maak van deze rubriek een levendig geheel van vragen en antwoorden. En vertel ook eens hoe u het beantwoorden van een gerichte vraag aanpakt. Alle suggesties zijn welkom. Zo leren we elkaar hoe genealogisch onderzoek in z'n werk gaat.

Antwoorden

6. WIE KENT MIJN GROOTOUDERS?

Het onderzoek naar de grootouders van mevrouw L.A. Fournier-Kreffit (zie HNK-22, blz. 34 en HNK-23, blz. 53-55) komt langzaam op gang. Mevrouw Fournier is als 83-jarige te oud om zelf nog genealogisch onderzoek te doen. Vandaar dat ze een beroep heeft gedaan op onze leden. Het resultaat volgt ze nauwlettend.

Naar aanleiding van de beantwoording van de heer B.D. van der Meulen uit Drachten in de vorige aflevering van deze rubriek ging haar een lichtje op. De Friese namen Lutske en Auke kwamen haar bekend voor. 'Ik heb mijn grootmoeder wel eens horen vertellen dat de naam Lucia afkomstig moet zijn van Lutske. Vermoedelijk is de naam veranderd door haar Franse moeder. Ook vertelde ze dat ze verwant was aan de Douma's. *Lucia Alida Overman-Noorderhaven* had een broer Auke en een zuster Jet. Auke is naar Zweden gegaan. Hij had daar een houthandel en moet zeer rijk zijn geworden. Hij is echter nooit teruggeweest.'

Ook schreef mw Fournier nog enkele bijzonderheden over het schip waarop de ouders van Lucia voeren. 'Het schip was waarschijnlijk een twee- of driemaster, een zeewaardig

schip. Grootmoeder heeft nog aan boord geslapen en is waarschijnlijk hier of daar naar school gegaan, al naargelang de plaats waar het schip aanmeerde. In die tijd waren er nog geen scholen voor schipperskinderen. Het zal wel moeilijk zijn na te gaan op welke school ze in Alkmaar heeft gezeten.² Misschien weet een van onze leden een manier om aan de hand van het schip meer gegevens te achterhalen. Het gaat om het schip van *Bindert Noorderhaven* die getrouwd was met *Johanna Maria Carlier*, de beide overgrootouders van onze vragenstelster.

Dit laatste gegeven danken we aan het onderzoek dat mw M. Vulmsma-Kappers uit Amsterdam verrichtte naar aanleiding van deze rubriek. Zij geeft een belangrijke uitbreiding op de namenlijst die wij de vorige keer publiceerden, daarbij de kwartierstaatnummering volgend van *Kekule von Stradomitz*.¹ Uitgaand van mw Fournier-Kreffit als probant, komen we tot de volgende kwartierstaat.

Kwartierstaat Lucia Alida Kreffit

1. *Lucia Alida Kreffit*, geb. Amsterdam 31-8-1912, won. Heerhugowaard, tr. *Fournier*.
2. *Hendrik Karel Albert Kreffit*, geb. Amsterdam ca 1885, vergulder, tr. Amsterdam 4-11-1909 (gesch. ald. 1921)

¹ Zie de NGV-uitgave *Bij ons in de familie*, blz. 159 e.v.

3. *Lucia Alida Overman*, geb. Amsterdam 8-8-1886, overl. ald. 3-2-1961.
4. onbekende man; blijkens de huwelijksakte van [2] en [3] was Hendrik Kreffit [2] een 'erkende natuurlijke zoon' van
5. *Alida Catharina Kreffit*, in 1909 zonder beroep en wonende te Amsterdam.
6. *Herman Wilhelm Overman*, geb. Amsterdam 31-5-1851, bediende (1878), kleermaker, getuigen bij zijn huwelijk waren zijn broers Johannes Hendrik Overman, kok, 43 jaar, en Hendrik Johannes Overman, bediende, 39 jaar, tr. Amsterdam (niet Hilversum) 24-4-1878
7. *Lucia Alida Noorderhaven*, geb. Zaandam 3-1-1855, dienstbode, overl. Hilversum 3-4-1946.
12. *Dirk Overman*, ged. Amsterdam (geref.) 21-1-1810, winkelier, overl. ald. 14-5-1867 (volgens Bev. Reg.), tr. Amsterdam 15-5-1833
13. *Anna Dorothea Pop*, ged. Amsterdam (Luth.) 7-5-1809 (het Bev. Reg. geeft steeds als geboortedatum op 8-4-1810!), tapster, overl. ald. 28-2-1874 (volgens Bev. Reg.)¹; zij woonde toen op het Rapenburg met haar zoon Fredrik Wilhelm Overman (geb. 1846) die kort daarna eveneens overleed (12-5-1874). Het gezin Overman woonde op de Zeedijk nr. 185 met een dochter en vier zoons (Bev. Reg. 1869; M. 185-623).
14. *Bindert Noorderhaven*, overl. vóór 17-12-1873, tr.
15. *Johanna Maria Carlier*, geb. **Alkmaar** ca. 1826, naaister (1873), overl. Amsterdam 15-11-1909. Zij hertrouwde Amsterdam 17-12-1873 *Johannes Alexander Reuver*, 47 jaar, stoelenmatter, wedr. van

Hendrika Ronke, zoon van Johannes Hendrik Reuver en Alberdina Bor.

24. *Jan Overman*, overl. vóór 15-5-1833, tr.
25. *Alida Elizabet Hesterman*, zonder beroep, won. Amsterdam (1833).
26. *Hendrik Pop*, overl. vóór 15-5-1833, tr.
27. *Hendrika Gesina Engel*, overl. vóór 15-5-1833.
30. *Jan Carlier*, overl. vóór 17-12-1873, tr.
31. *Trijntje Timmer*, zonder beroep, won. te Vinkeveen (1873).

De overgrootmoeder van mw Fournier was dus hoogstens half Frans. Wellicht dat een van onze leden het spoor van *Johanna Maria Carlier* (kw. 15) in Alkmaar weer kan oppakken? In ieder geval bedanken wij mevrouw Vulsm hartelijk voor haar bijdrage.

Vragen

8. LEENDERT WITTE EN ZIJN GEZIN

Mevrouw G. Hoogschagen-Akkerman uit Zuid-Schermer is op zoek naar nazaten van haar man's overgrootvader *Leendert Witte* die omstreeks 1887 met zijn gezin naar Amerika emigreerde en zich vestigde in New Jersey. Zijn oudste dochter *Arentje Witte*, twee jaar eerder gehuwd met *Meindert Hoep*, bleef achter. Beiden zijn de grootouders van mw Hoogschagen. Zij schreef dat er voor de beide oorlogen wel briefwisseling is geweest met de emigranten, maar langzaam aan is het contact vervaagd. Wie helpt haar op weg?

Leendert Witte, geb. Goeree-Overflakkee 1-3-1841 (mogelijk een broer Jan, geb. 1836), arbeider en landman te Texel, emigreerde rond 1887 naar New Jersey (USA), overl. ald., tr. circa 1864 *Grietje Sperling*, geb. Terschelling, overl. New Jersey.

¹ De gegevens in het Bevolkingsregister zijn niet altijd even betrouwbaar. Jammer genoeg heeft mw Vulsm geen gelegenheid gehad een en ander te verifiëren.

Uit dit huwelijk, geb. te Texel (Eierland):

1. *Arentje*, geb. 18-11-1865, overl. Alkmaar 25-1-1950, tr. Texel 20-8-1885 *Meindert Hoep*.
2. *Cornelis*, geb. 27-12-1866.
3. *Maarten*, geb. 16-9-1869.
4. *Jacob*, geb. 17-8-1873.
5. *Cornelia*, geb. 4-9-1874.
6. *Leendert*, geb. 27-5-1876.
7. *Arend*, geb. 23-2-1878.
8. *Klaartje*, geb. 13-10-1879.
9. *Jan*, geb. 26-1-1881.

9. WIE WAS DE VADER VAN LEENDERT HOFFMAN ?

De heer P.M. Rijkers uit Alkmaar kwam vast te zitten met het onderzoek naar de familienaam van zijn vrouw (Hoffman) en hoopt via deze rubriek iemand te vinden die hem op het goede spoor kan zetten. Hij schrijft:

Op 25 juni 1824 werd in De Rijk geboren *Leendert Hoffman*, zoon van Neeltje Bout (ongetrouwd). Op de geboorteakte staan geen vermeldingen waar de naam 'Hoffman' vandaan komt. Op zijn huwelijksakte van 9 maart 1851 noemt hij zich 'Leendert Hoffman Bout' (huwelijk te Heiloo). Op de bij de huwelijksakte gevoegde toestemming van zijn moeder staat hij vermeld als 'Leendert Bout zich noemende

Leendert Hoffman'. Op de geboorteakte van zijn eerste kind noemt hij zich ook nog 'Leendert Hoffman Bout'. Bij z'n andere kinderen is het slechts 'Leendert Hoffman'. Bij zijn tweede huwelijk te Zijpe op 21 september 1867 noemt hij zich weer officieel 'Leendert Hoffman Bout'. Op de overlijdensakte van hem op 27 maart 1880 te Buiksloot is het weer 'Leendert Hoffman'.

De heer Rijkers vraagt het volgende: Kan iemand hem, door suggesties of onderzoek, op weg helpen naar de eventuele identiteit van de vader van Leendert Hoffman?

10. DIRK POULUSZ ROOT

De heer E. Nomes uit Ede wil graag meer weten van *Dirk Poulusz Root*, die in 1730 twee graven te De Rijk bezit en huwt met *Maartje Verlaat*. Wie weet waar en wanneer deze personen zijn geboren, gehuwd en overleden. Wie waren hun ouders?

11. JACOB GERRITS VAN DER VECHT

Eveneens van de heer E. Nomes uit Ede komt de volgende vraag: *Jacob Gerrits van der Vecht*, geb. Wilnis 1648, tr. IJpendam 21-6-1671 *Mechteld Eeltes Busgrou*, ged. Purmerend 12-11-1648. Gevraagd wordt waar en wanneer deze personen zijn overleden.

Spelregels rubriek 'Vraag en Antwoord'

1. Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in onze regio en voor algemene vragen van genealogische aard.
 2. Formuleer uw vraag zo bondig mogelijk.
 3. Per inzender worden in deze rubriek niet meer dan drie vragen per keer behandeld. Indien u meer dan drie vragen instuurt, worden deze 'uitgesmeerd' over meerdere afleveringen.
 4. Als er een antwoord komt of u weet het antwoord op een vraag, stuur deze dan niet aan de vragensteller(ster) maar aan de redactie van dit blad. Op deze manier kunnen ook andere lezers profiteren van de antwoorden.
 5. Wanneer u uw vraag of antwoord met behulp van een tekstverwerkingsprogramma hebt opgesteld, kunt u de redactie een hoop tikwerk besparen door uw vraag/antwoord op een diskette of floppy op te sturen. Teksten graag in WP 5.x of ASCII en een uitdraai of print bijvoegen. U krijgt uw diskette/floppy zo spoedig mogelijk terug.
 6. De redactie behoudt zich het recht voor uw vragen in te korten of te herformuleren.
 7. Het is niet de bedoeling dat de redactie u zoek gaat naar het antwoord; dat moet van de lezers komen.
 8. U kunt uw vragen en antwoorden zenden aan het redactie-adres: Mw G.C.M. Groen-Rosenhart, Van de Veldelaan 23, 1816 PA Alkmaar, telefoon 072-5114679. Graag altijd voldoende porto voor antwoord bijvoegen.
-

Regionaal bronnennieuws

Er is de afgelopen maanden weer heel wat graafresultaat gepresenteerd. Als het ware ingeleid door de Nationale Archievendag op zaterdag 22 april 1995 kunnen tevens de ruim twintig historische verenigingen binnen onze regio tevreden terugkijken op hun 50-jarige herdenkingen van de bevrijding.

H. Zellerer, Uitgeest

Behalve de georganiseerde tentoonstellingen zijn tal van eigen publikaties, waaronder lesbrieven voor scholen en dergelijke, verschenen met vaak ook voor genealogen interessant materiaal over families en familie-omstandigheden. Meestal gedwongen door omstandigheden als evacuatie, onderduiken en hongertocht, veranderde men van verblijfplaats en knoopte men vaak allerlei nieuwe relaties aan. De desbetreffende gegevens zijn over het algemeen nog niet openbaar in de geëigende bronnen zoals de Burgerlijke Stand, nog afgezien van de mogelijkheid dat ze gedurende de oorlog zijn vernietigd.

De meeste historische verenigingen hebben in deze periode tevens hun tijdschrift uitgegeven met daarin ruime aandacht voor hun herdenkingsstudies en de eventueel 'in de handel' gebrachte publikaties. Voor zover onze afdeling een ruilabonnement met ze heeft lopen – en wij streven daarnaar met alle historische verenigingen in onze regio – zullen na verloop van tijd al deze tijdschriften te leen zijn in onze afdelingsbibliotheek. Wat in het NGV-verenigingscentrum in Naarden ontvangen wordt, staat hierbuiten.

Nieuwe verenigingen

Er zijn inmiddels twee nieuwe historische verenigingen ontstaan:

- **Historische Vereniging Bergen** (actief sinds begin 1994) onder de bezielende leiding van ons medelid Henk Min. Tweemaal

per jaar wordt de *Bergense Kroniek* uitgegeven. De leden van deze vereniging zijn zeer actief bezig met het ontsluiten van de lokale bronnen.

- **Stichting Historisch Egmond** (1994) die alle drie de Egmonden in het vizier heeft. Uitgegeven wordt vier keer per jaar het blad *De Geestgronden*.

Drie oproepen, drie uitdagingen

Dit onderwerp geldt met nadruk niet alleen voor onze afdelingsleden. Het blijkt dat ook bronnen die zich elders bevinden of waarvan je het helemaal niet zou verwachten, de benodigde informatie kunnen bevatten. Waar gaat het om?

1. **Uitzonderingen in bronnen.** Elke genealoog en historicus raadpleegt dezelfde historische bronnen en begint meestal met een oriëntatie over de inhoud van de bron. Daarbij blijkt vaak dat deze inhoud meer en/of ook andere, geheel afwijkende gegevens bevat dan in eerste instantie uit de inleidende beschrijvende inhoud is op te maken. Vaak gaat het om een enkele bladzijde, soms om passages. Een voorbeeld: joodse gegevens die opgenomen zijn in een DTB-boek van een gereformeerde kerk. Juist deze gegevens zijn het waard om ze door te geven! De onderzoeker van dat moment speurt er waarschijnlijk niet naar, terwijl degenen die blij zullen zijn met deze gegevens, niet verwacht hebben ze in een dergelijke bron aan te treffen. De uitdaging is dus om elke bron die wij onder handen

nemen, juist op dit soort 'uitzonderingen' na te lopen, deze te noteren en aan ons door te geven! We nemen het graag op in deze rubriek. Daarmee werken wij gezamenlijk aan de verbetering van de inventarisatie van de inhoud van onze bronnen, hetgeen zonder meer ons allen ten goede komt.

2. Bruidsparen Van Heemskerck. In 1998 zal het 400 jaar geleden zijn dat de schilder Maarten van Heemskerck werd geboren (1498) in Heemskerck. Hij overleed 1 oktober 1574 te Haarlem. In zijn testament had hij opgenomen dat er een fonds voor bruidsparen moest komen. Deze bruidsparen moesten op zijn graf in Haarlem trouwen. Daaraan hebben tot nu toe zo'n 205 paren gevolg gegeven, waarvan elf uit Heemskerck. Het is de bedoeling om liefst alle 205 paren in beeld te krijgen, daarvan hun genealogische gegevens te onderzoeken en ze tezamen met enige historische studies in 1998 te publiceren. Vandaar de oproep om op deze uitdaging te reageren. Voor meer informatie: Historische Kring Heemskerck, G.J. van Wijk, telefoon 0251-232293.

3. De Slag van 1799. De voorbereidingen voor de herdenking van deze slag draaien op volle toeren. Wie in juni/juli de gedurende een aantal zondagochtenden van 10 tot 12 uur over de radio uitgezonden presentaties van de VPRO heeft gevolgd over de Nederlandse Revolutie in de roerige periode van 1780 tot 1813, weet er al meer van. Eén van de belangrijkste gebeurtenissen met grote gevolgen voor zowel de politiek, de bestuurders, als de bewoners, heeft zich in de vroege herfst van 1799 in onze regio afgespeeld. Vrijwel alle plaatsen tussen Den Helder en Assendelft hebben er de verregaande gevolgen van ondervonden. Geteisterd door regen- en najaarsstormen

moest het invasieleger van Engelsen en Russen na de landing op de kust van de Kop van Noord-Holland ter hoogte van Grote Keten zich in het waterrijke gebied vaak in gevechten van man tegen man met de Frans-Bataafse legermachten een door-gang bevechten over de smalle landengten naar het zuiden. De geallieerde legermacht omvatte zo'n 40.000 man, de Gallo-Bataafse circa 18.000 man. De geallieerden rekenden daarbij op spontane steun van de lokale bevolking. Dit nu was een totale misrekening; eerder was het andersom.

Het invasieleger werd in vier veldslagen en na talrijke schermutselingen bloedig verslagen. Er vielen 10.000 doden, nog afgezien van de vele slachtoffers onder de burgerbevolking die bovendien te lijden had van plunderingen, brandstichtingen en andere gewelddadige oorlogshandelingen. Recente studies van nog niet eerder (voldoende of in het geheel niet) geraadpleegd bronnenmateriaal geven aan dat de geschiedenis zoals wij hem hebben geleerd, in werkelijkheid toch anders was.

Deze slag heeft verregaande gevolgen gehad. De uitdaging aan de genealoog is eigenlijk wel duidelijk: het bijeenzoeken van gegevens van alle personen die hebben meegedaan en/of die van deze slag gevolgen hebben ondervonden: militairen, burgers, onderduikers, enz. Te vergelijken met de invloed van de oorlogsomstandigheden uit bijvoorbeeld de Tweede Wereldoorlog of uit de recente strijd in de landen van het voormalige Joegoslavië.

Een niet direkt verwacht voorbeeld uit een ons goed bekende bron: het *Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden* (1839) van A.J. van der Aa ruimt bij de bespreking over de plaats **Urk** een behoorlijke alinea in over een veroveringsactie tijdens de invasie van 1799.

Informatie: Stichting Herdenking 1799, secr. Ing. J.M. Drenth, Baartvan 14, 1902 AE Castricum, telefoon 0251-654146.

Akersloot

Het jongste nummer van de *Groene Valck* (nr 30, april 1995), een uitgave van de *Vereniging Oud Akersloot*, laat zien waar een brief van één van de lezers toe kan leiden. Gevraagd werd wat er van het Lakemanfonds terecht is gekomen. Ria Louwe spitte naar de oorsprong (een testament uit 1663) en knoopte daar een familie-onderzoek Blokker aan vast. Het is jammer dat de DTB-boeken van de Gereformeerde Kerk uit de Rijk van die tijd (17e eeuw) verloren zijn gegaan zodat er nauwelijks persoonlijke gegevens van Lakeman zijn. Het Lakemanfonds zelf heeft een interessante structuur en zal daardoor nog lang kunnen bestaan.

Dat de algemene welstand in west-Europa begin vorige eeuw ver te zoeken was, waardoor en hoe dat veroorzaakt werd en wat de gevolgen waren, komt mede aan de orde in de hierboven aangegeven serie over de Nederlandse Revolutie. Ria Louwe laat zien hoe men er lokaal mee omgaat in haar vervolgsérie over de armenzorg van Akersloot. Zij sluit dit deel af met de 'Staat der Fabrieken/Trafijken en Bedrijven welke op den 1st Januari 1848 in de gemeente Akersloot aanwezig waren' met vermelding van namen en beroepen.

Ons afdelingslid Annie Stierp-Impink is begonnen met het oudste Resolutieboek van Akersloot dat bewaard gebleven is. In een vervolgsérie zal zij het wel en wee van de Akersloter vroedschap behandelen en daarmee weer tal van personen met hun namen en functies voor het voetlicht brengen.

De genealogie S. Schoon Thzn begint in Rotterdam omstreeks 1640 en voert ons via Edam en Monnikendam naar Akersloot.

Castricum

Een heel bijzondere historische bron vormt het dagboek uit 1799 van Nicolaas Bommer die toen als pastoor in Castricum de oorlogshandelingen heeft meegemaakt. Het desbetreffende manuscript bleek lange tijd onvindbaar te zijn, doch werd door inspanning van leden van de *Stichting Werkgroep Oud Castricum* teruggevonden. Het is nu opgenomen in de collectie bij het Regionaal Archief te Alkmaar en is voor iedereen beschikbaar.

Uitgeest

De jongste uitgave van Oud-Uitgeest's blad *Hutgeest*, jaargang 16, nummer 1 (1995) bevat, evenals tal van andere uitgaven van historische verenigingen, artikelen over de Tweede Wereldoorlog. Daaronder een opvallend artikel van Jan Schouten over 'Arbeiders tegen wil en dank' waarin vooral de leef- en werksituatie worden belicht in de omgeving van Berlijn en de wijze waarop men in de maanden na het einde van de oorlog via Polen, Kiev en Athene weer naar Uitgeest kwam.

De vereniging is inmiddels begonnen met het klapperen van haar blad, zodat het nalopen van persoonsnamen en onderwerpen vanaf de eerste jaargang gemakkelijker wordt. In de serie getranscribeerde en geïndexeerde DTB-boeken, inmiddels uitgekomen in elf banden, vinden wij ook gegevens van de Gereformeerde Kerk in Marken Binnen, namelijk: Dopen 1734-1811 en Grafboek 1718-1800. Marken Binnen behoort sinds de jongste gemeentelijke herindeling niet meer bij de gemeente Uitgeest. Alle elf banden bevatten een alfabetische index waarin ook de namen van de getuigen zijn opgenomen.

Gemeentelijke bezuiniging treft archief

Met ingang van 12 september j.l. zijn de openingstijden van het gemeentearchief Velsen, tevens streekarchief Uitgeest, ingekrompen

tot dinsdag- t/m vrijdagmiddag van 12.30 tot 16.30 uur. Vervallen zijn derhalve de ochtendopenstellingen en – heel belangrijk voor hen die overdag werken – de avondopenstelling op donderdag. Gemeentearchief Velsen, Plein 1945, IJmuiden, telefoon 0255-561708 (postadres: postbus 465, 1970 AL IJmuiden).

Bronnenpublicaties

Een fraai voorbeeld van actief vrijwilligerswerk vormt de reeks bronnenpublicaties van de *Indische Genealogische Vereniging*. Onlangs verscheen deel 4, terwijl de delen 5 en 6 reeds in 1993 zijn verschenen. Het nu uitgekomen deel 4 bevat het Hervormde doopregister van Semarang 1849-1864 met circa 2300 be waard gebleven dopen alsmede een index op familienamen.

De samenstellers gaan zeer zorgvuldig te werk: elke doopinschrijving is geverifieerd met de Regerings Almanak van Nederlandsch-Indië. Verschillen zijn vermeld. Het is bekend, dat ook uit onze regio regelmatig personen – soms tijdelijk, soms blijvend – naar Indië verhuisden. De indexen van deze bronnenpublicaties kunnen ons snel informeren of wij bij onze speurtocht wellicht ook Indië moeten betrekken. Meer over deze nuttige serie later in deze rubriek.

Historische Markt 1995

Deze provinciale manifestatie van en voor historici en genealogen werd dit jaar georganiseerd op zaterdag 30 september j.l. in de Grote Kerk te Beverwijk. De organisatie was in han-

den van het *Historisch Genootschap Midden-Kennemerland* en de *Stichting Regionale Geschiedbeoefening Noord-Holland*. De organisatie heeft zich laten leiden door de succesvolle markt, die onze afdeling in 1990 ter gelegenheid van haar 25-jarig jubileum in de Grote of Sint Laurenskerk te Alkmaar heeft georganiseerd. Het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland heeft op deze dag een publicatie uitgebracht van het onderzoek naar de graven binnen en buiten de Grote Kerk te Beverwijk. Wij komen op deze uitgave terug in een volgende aflevering van ons blad.

Algemeen Rijksarchief

De Rijksarchiefdienst is stevig bezig de rijksarchieven van elke provincie te reorganiseren en te laten functioneren als een bedrijf. Bij het *Algemeen Rijksarchief* (ARA) in 's-Gravenhage heeft inmiddels de reorganisatie plaatsgevonden. Dit archief beheert ruim 80 strekkende kilometer archief en circa 300.000 kaarten in 19 depots en groeit jaarlijks aanzienlijk. Het ARA heeft overigens een driedelige archief-functie: naast dearchieven en collecties van de centrale overheid worden ook dearchieven en collecties van de provincie Zuid-Holland en die van het voormalige gewest Holland beheerd. In hoeverre wij voor onze onderzoeken beter en gemakkelijker toegang tot de door ons gewenste bronnen kunnen krijgen zonder al te veel kostenverhogingen, zal nog moeten blijken. Het is in ieder geval zo, dat de bezoeker niet langer om de automatisering heen kan.

Met HNK naar Naarden

Elke 1e en 3e zaterdag van de maand gaan we met een groepje HNK'ers naar Naarden. Elke woensdag: werkwoensdag voor vrijwilligers. Meerijden? Bel dan 072-5123029.

Naarden extra open

Komend voorjaar zal ons verenigingscentrum in Naarden twee dagen extra geopend zijn en wel op **donderdag 1 februari** en op **donderdag 28 maart** van 11 tot 17 uur.

'Wm Telman 1/4 dag à 26 st.'

'debet aan A. Molkenboer, Meester molenmaker te Aarlanderveen'

Als je, zoals ik, op zoek bent naar zoveel mogelijk bewijs van het bestaan van je stamouders, is elke nieuwe bron een welkome mogelijkheid. Een aantal artikelen uit 'Speuren en Ontdekken in de historie van Ouder Amstel', bracht mij op het idee dat over mensen met een bijzonder beroep – in mijn geval molenmaker (sknecht) – meer te vinden moet zijn.

G. Telman, Heerhugowaard

Bij het zoeken naar informatie over Willem Hendrik Telman was mij reeds bekend dat hij met zijn gezin vanaf 1803 tot 1819 in Nieuwkoop en Ter Aar heeft geleefd. Geboren in Duitsland (Ladbergen in het graafschap Teckelenburg), gehuwd in Nederland te Nieuwkoop (ZH) lijkt de veronderstelling gerechtvaardigd dat daar meer informatie te vinden moet zijn.

Molenmakers en hun knechten werken aan molens. En molens behoren bij polders. En die op hun beurt worden beheerd door polderbesturen. Dus, bedacht ik, dat in de afgelegde administraties van deze polders wel zo het een en ander moet zijn terug te vinden. Tenslotte werden er voor het uitgevoerde werk ook rekeningen uitgeschreven. De archieven van het Hoogheemraadschap Rijnland, waaronder de polders rondom Nieuwkoop vallen, bevinden zich te Leiden. Op dus naar Leiden. Het ligt immers voor de hand dat daar als eerste gezocht moet worden.

De archivaris was mij behulpzaam bij het vaststellen van de mogelijke archiefstukken die voor een onderzoek in aanmerking konden komen en heeft ze daarna uit het archief opgehaald. Helaas waren er over de beginjaren van de polder, die als meest voor de hand liggend was uitgekozen, geen stukken aanwezig van vóór 1809. De polder was toen nog niet drooggelegd. Vanaf 1813 werden ook de

bijlagen in het archief ondergebracht en daarin zou ik, zo was de veronderstelling, de meeste kans hebben.

Om een lang verhaal kort te houden, ik had al snel succes. In de bijlagen van de rekeningen over het jaar 1813 vond ik meerdere specificaties van door twee molenmakers uitgevoerde werkzaamheden ten behoeve van bedoelde polder. De namen van de beide molenmakers zijn Langhorst en Molkenboer. In deze specificaties vond ik opgaven van gewerkte uren en door wie deze uren werden gewerkt.

Bij het doorbladeren van de eerste specificatie van een rekening van Meester Molenmaker A. Molkenboer van Aarlanderveen vond ik wat ik in stilte had gehoopt: de naam van mijn stamvader. Weer is een stukje van een boeiende puzzel op zijn plaats gevallen.

Met dank voor de welwillende medewerking door de archivariissen van het Hoogheemraadschap van Rijnland te Leiden, geef ik voor de belangstellenden onder u hieronder nog de namen van molenmakersknechten die ik in de specificatie bij de rekening over de maanden april, mei en juni van 1813 heb gevonden:

Willem van der Wel, Frans van Grieken, Barend Sas, G. de Hoog, J. Schrijver, Jan van Eenwen (?), Cornelis Zuyderwaard, Jan de Hey, J. van Heyninge(n), J. de Ruitter, Cornelis Kranenburg, J. Giesbergen, J. Bekker en tenslotte S. Hogerdijk.

Geworteld in de bodem

Een archeologisch en historisch onderzoek bij de Alkmaarse Wortelsteeg

Onlangs verscheen het eerste deel van de gemeentelijke publikaties over de Alkmaarse Monumentenzorg en Archeologie. Het handelt over de opgravingen aan de Wortelsteeg, het vervolgonderzoek van het vondstmateriaal en een historisch onderzoek naar de vroegere bewoners. Op het terrein was van circa 1550 tot 1620 pottenbakkerij 'De Properepot' gevestigd en van 1626 tot 1937 de zeepziederij 'De Hamer', later 'De Ankers'. Hier woonde en werkte in de 17e en 18e eeuw o.a. de bekende Alkmaarse familie Ras.

P. Bitter, stadsarcheoloog van Alkmaar

Bij het onderzoek zijn uiteenlopende specialisten betrokken geweest. Het boek opent met een beschrijving van het archeologisch onderzoek. Niet alleen het veldwerk wordt geschetst maar ook de uitwerking en de interpretatie van de opgegraven sporen.

Het tweede hoofdstuk bevat een boeiend exposé van W.J. van den Berg over de speurtocht in de historische bronnen. Hij heeft zijn Historisch Kadaster gebruikt als uitgangspunt voor het achterhalen van de eigenaars en bewoners van de verschillende percelen op de

lokatie. De historische gegevens over het percelseigendom blijken vaak aardig aan te sluiten op de archeologie. Uitgebreid vervolgonderzoek richtte zich op de pottenbakkers en de zeepzieders: hun genealogie, levensloop, sociale status en de bedrijfsvoering.

Veel aandacht is voorts besteed aan de talrijke vondsten van huisraad: servies, speelgoed en andere objecten, gemaakt van keramiek, glas, hout, leer, been en metaal. Niet alleen het servies maar ook het erin genuttigde voedsel komt aan bod in de bijdrage over het biologisch onderzoek van planten- en dierenresten.

*Servies uit de beerput van pottenbakker Jan Lievensz, kostbaar glaswerk en 'kraakporselein', circa 1610.
(Foto Rob Mols, Nijmegen)*

Aparte aandacht gaat uit naar de vele misbakselresten van de pottenbakkerij die een beeld geven van het aardewerk dat geproduceerd werd en van de werkmethoden en technieken. Met medewerking van een experimenteel pottenbakker is het oude ambacht nader bekeken.

Geworteld in de bodem is uitgegeven door de Stichting Promotie Archeologie te Zwolle. Het is rijk geïllustreerd met ca 350 tekeningen en foto's, 184 pagina's. In de boekhandel te koop voor f 32,50.

Leden van de Nederlandse Genealogische Vereniging kunnen het boek bestellen met korting, inclusief portokosten. U ontvangt het boek thuis na overmaking van f 29,50 op postgirorekening 703734 of op bankrekening 94.87.98.017 (SNS-bank) van de Stichting Promotie Archeologie, Lijnbaan 103, 8011 AP Zwolle, onder vermelding van 'Alkmaarboek'.

Boekbespreking

Dave Verdooner & Harmen Snel: *Trouwen in Mokum, Jewish Marriage in Amsterdam 1598-1811*; Uitgeverij Warray; Nederlands-Engelstalige inleiding; 2 delen; omvang 316 resp. 812 pagina's; ISBN 90.72477.25.1; prijs f 165,-; ter inzage o.a. bij het Gemeente-archief Amsterdam, het NGV-Verenigingscentrum te Naarden en het Centraal Bureau voor Genealogie te Den Haag.

Tegen het einde van de 16e eeuw vestigden de eerste joden zich in Amsterdam. Zij waren voornamelijk afkomstig uit Spanje en Portugal, de *Sefardische* joden, en uit oost-Europa, de *Ashkenazische* joden. In de volgende eeuwen breidden zij zich enorm uit en vormden een belangrijk deel van de Amsterdamse populatie.

Dankzij Napoleon en zijn Burgerlijk Wetboek is het goed mogelijk onze voorouders vanaf 1811 te traceren. Vóór die tijd is dat veel moeilijker en dit geldt in hoge mate voor joodse voorouders. Daar ligt het probleem bij de naamgeving; de Sefardische joden hadden een christelijke voor- en achternaam. Na hun vestiging hier namen zij echter een joodse voor- en achternaam aan, waarin soms nog iets van hun christelijke naam te herkennen viel. In hun handelsbetrekkingen gebruikten zij nog lange tijd hun christelijke achternaam, wat tot gevolg had dat vooral in de 17e eeuw dezelfde persoon onder verschillende namen werd geregistreerd.

De Ashkenazische joden gebruikten oud-Testamentische of Jiddische voornamen met als tweede naam de naam van de vader: het patronym dus. Soms werden herkomstnamen en beroepen als familienaam gebruikt. Dit zijn slechts enkele van de problemen waar we voor gesteld worden bij het zoeken naar joodse voorouders.

De samenstellers van *Trouwen in Mokum* hebben alle 15.238 aanwezige joodse trouwinschrijvingen opnieuw bewerkt. In deel 1 vinden we deze op chronologische volgorde terug met alle verwerkte gegevens. Sefardim en Askenazim staan hier door elkaar. In deel 2 zijn de indexen op Ashkenazische bruidegomen, bruiden en getuigen tweevoudig; er is voor deze drie groepen een index op patronym en op familienaam. Bij de Sefardim zijn de indexen alleen op (het eerste deel van de) familienaam.

Al met al een indrukwekkend boekwerk met in deel 1 een uitgebreide inleiding en handleiding met voorbeelden hoe de indexen te gebruiken, waar u beslist gebruik van moet maken. Een bijzonder waardevolle bron voor genealogen die we van harte bij u kunnen aanbevelen!

A. van Koersveld-Groeneboom

Evenementen-agenda

- 23 november** 20.00 uur, *Afd. Hollands Noorderkwartier*. Sportcomplex 'De Hoornse Vaart', Hertog Aalbrechtweg 4, Alkmaar (telefoon 072-5616391). *Extra ledenvergadering* in verband met mutaties in het afdelingsbestuur (zie blz. 110). Aansluitend *Contact-avond* met 10 minutenpraatjes.
- 24 november** 19.30 uur, *Afd. Den Helder e.o.* 'De Boeg', Middenweg 159, Den Helder (bij de watertoren). Spreker: drs M. van Alphen: *Vereenigde Oostindische Compagnie*.
- 28 november** 20.00 uur, *Afd. Koggenland*. Gereformeerde kerk, J.D. Pollstraat 1, Hoorn. Spreker: drs L.F.W. Adriaenssen: *Identificatie-perikelen*.
- 29 november** 20.00 uur, *Afd. Kennemerland*. Verenigde Doopsgezinde Gemeente, Frankestraat 24, Haarlem. Spreker: R.F. Vulsma: *Genealogische en heraldische verzamelingen en collecties, tostandkoming, nut en gebruik ervan*.
- 12 december** 20.00 uur, *Afd. Zaanstreek-Waterland*. Partycentrum Vlaar, Koemarkt 13, Purmerend. Spreker: J. Kukler: *Franse afkomst*.
- 9 januari '96** 20.00 uur, *Afd. Koggenland*. Adres: zie 28 november 1995. Spreker: mw M.F. Egmond: *Roversbenden en hun onderlinge verbandschappen*.
- 10 januari** 20.00 uur, *Afd. Zaanstreek-Waterland*. Zaal 'De Aansporing', Stationsstraat 15, Zaandam. Spreker: J. Schokkenbroek: *Noordhollanders en de walvisvaart*.
- 15 januari** 20.00 uur, *Afd. Kennemerland*. Adres: zie 29 november 1995. Spreker: mw drs K. Bossaers: *Bestuur en bestuurders van Hollands Noorderkwartier*.
- 18 januari** 20.00 uur, *Afd. Hollands Noorderkwartier*. Adres: zie 23 november '95. Thema-avond voor beginnende computer-genealogen, verzorgd door de *Werkgroep ComputerGenealogie HNK*. Met diverse sprekers, demonstraties. Zie ook blz. 113.
- 26 januari** 19.30 uur, *Afd. Den Helder e.o.* Adres: zie 24 november 1995. Spreker: mw I. Heidebrink: *Grootboek der Nationale Schuld*.
- 27 januari** *NGV Verenigingscentrum*, Adriaan Dortsmanplein 3A, Naarden. *Beperkte dienstverlening*.
- 27 januari** 10-16 uur, *Sallandse Ontmoetingsdag* in Hervormd Centrum, Prinses Julianalaan 8, Ommen. Informatie: 038-4547960.
- 1 februari** 11-17 uur en 19.30-22.00 uur, *NGV Verenigingscentrum*, Adriaan Dortsmanplein 3A, Naarden. *Open Dag*.
- 28 maart** 11-17 uur en 19.30-22.00 uur, *NGV Verenigingscentrum*, Adriaan Dortsmanplein 3A, Naarden. *Open Dag*.
- 11 mei** 10-17 uur, *Genealogische Adviesdag*, manifestatie NGV 50 jaar Voorouderonderzoek, Expo-zaal, Jaarbeurs Utrecht. Toegangspreis f 5,-.
- 11/16 mei** *NGV Verenigingscentrum*, Naarden. *Gesloten* (i.v.m. Genealogische Adviesdag, resp. Hemelvaartsdag).

Mededelingen over genealogische en/of historische evenementen kunt u doorgeven aan de redactie van dit blad, Van de Veldelaan 23, 1816 PA Alkmaar (telefoon 072-5114679). Zie ook elke maand de agenda in *Gens Nostra*.

Adressen NGV Afdeling Hollands Noorderkwartier

Afdelingsbestuur:

Voorzitter: A.J.C. Boogaarts,

Junohof 29, 1829 DA Oudorp NH, 072-5126840

Secretaris en afd. afgevaardigde: J. van Charldorp,

Oesdommerveen 42, 1851 RX Heiloo, 072-5330843

Lid: mw W.J. Hermanus-Schipper,

Wipmolen 10, 1823 GB Alkmaar, 072-5154716 (na 17.00 uur)

Lid: J.P. Levijn,

Stiermarkenweg 8, 1827 EK Alkmaar, 072-5624105

Lid en afd. afgevaardigde: mw H.P.H. Zonneveld-Aupers,

Westfriesepad 9, 1823 BZ Alkmaar, 072-5128124

Penningmeester: vacature (zie blz. 110)

Overige functies:

Bibliotheek: mw H.P.H. Zonneveld-Aupers,

Westfriesepad 9, 1823 BZ Alkmaar, 072-5128124

Coördinatie Afdelingsledenservice (CALs): R.K.S. Pannenburg,

Van Mieroplaan 22, 1701 AX Heerhugowaard, 072-5710048

Coördinatie Computerhelpdesk en -cursussen: mw M.J. Teunis,

Sperwer 33, 1834 XN Sint Pancras, 072-5642003 (na 19.00 uur)

Dienst Informatie en Promotie (DIP):

mw W.J. Hermanus-Schipper, Wipmolen 10, 1823 GB Alkmaar,

072-5154716 (na 17.00 uur)

Financiële administratie: A. van der Vaart,

Abelenlaan 29, 1829 EG Oudorp NH, 072-5117987

Kwartierstatenboeken: mw A. van Koersveld-Groeneboom,

Breedelaan 57, 1851 MB Heiloo, 072-5334210

Mormonenfiches: A.P. Wester,

Benedenweg 282, 1834 BD St Pancras, 072-5623429

Werkgroep ComputerGenealogie HNK: H. Remiëns,

Themislaan 3, 1702 AS Heerhugowaard, 072-5712983

HNK Afdelingsblad:

Redactie en grafische vormgeving: D.P. Arnoldus,

Kasteelstraat 67, 1724 SC Oudkarspel, 0226-312218

Redactie en redactie-adres: mw G.C.M. Groen-Rosenhart,

Van de Veldelaan 23, 1816 PA Alkmaar, 072-5114679

Redactie: mw A. van Koersveld-Groeneboom,

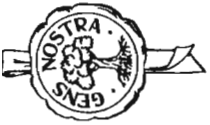
Breedelaan 57, 1851 MB Heiloo, 072-5334210

Verzending (coördinatie): mw A.C. Stierp-Impink,

Pastoor H.C. Maatstraat 4, 1829 BK Oudorp NH, 072-5126802

GensData/NH BBS: 072-5643533/5611601 WGA-Net 40:128/40

Nederlandse Genealogische Vereniging
AFDELING HOLLANDS NOORDERKWARTIER
Secretariaat: Oesdommerveen 42, 1851 RX Heiloo

DRUKWERK

Port betaald
Port Payé
Alkmaar